GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 189 — *Vinerĭ, 28 Augustŭ (9 Septemvre).* — 1887.

Brașovŭ, 27 Augustŭ 1887.

Ungurii dela putere arestéză pe câte unŭ preotŭ séu dascălŭ, Dumnedeu scie cu ce dreptŭ, și apoi strigă în gura mare prin foile lorŭ, că țéra e plină de agitatorĭ periculoșĭ statului.

Și totușĭ nu suntŭ pe totŭ rotogolulŭ Ardealului și a Țĕrii ungurescĭ agitatorĭ mai periculoșĭ și mai neastêmpĕrațĭ ca înșișĭ Ungurii dela putere.

Cu tótea aste, orĭ tocmai pentru aceea, ei strigă necurmatŭ: prindețĭ pe agitatorĭ!...

Acésta ne aduce aminte de-o „nostimă“ anecdotă. Unŭ cavalerŭ de industria furase odată unŭ obiectŭ prețiosŭ. Elŭ fù zăritŭ și luându-o la fugă fù urmăritŭ de păgubașŭ, care striga mereu „prindețĭ hoțulŭ!“ Cunoscêndŭ acesta critica situațiune, în care se afla față cu trecĕtorii, și avêndŭ presență de spiritŭ, începù a striga și elŭ în gura mare „prindețĭ hoțulŭ,“ așa că trecĕtorii erau amăgițĭ și nu mai sciau, care este făcĕtorulŭ de rele.

Intr'o asemenea situațiune se află naționalitățile asuprite și scurtate în drepturile lorŭ față cu asupritorii ungurĭ. Décă Românii, Slovacii, Sêrbii, Germanii ș. a., maltratațĭ și lovițĭ în drepturile lorŭ cele mai sânte, strigă, că se calcă constituția, se violéză libertatea cetățenilorŭ, se nesocotescŭ legĭ și așeḑăminte din partea stăpânirii, Ungurii dela putere rĕspundŭ strigândŭ și mai tare, că statulŭ e în periculŭ, că ordinea și liniștea interióră este amenințată din partea agitatorilorŭ naționalĭ nemulțămițĭ.

De este vorba de vr'unŭ abusŭ de putere din cele mai condemnabile séu de vre-o încălcare de dreptŭ flagrantă séu de orĭ-ce nedreptățire strigătóre le cerŭ, organele stăpânirei ungurescĭ nu rĕspundŭ decâtŭ cu strigarea: „Prindețĭ și nimicițĭ pe agitatorĭ!“

Așa se face în Ardealŭ și în Țéra unguréscă agitațiunea de susŭ în josŭ, acésta este sistema de regularisire a „hoțilorŭ de păgubașĭ.“

Nimicŭ mai ușorŭ decâtŭ a pune vina pe celŭ mai slabŭ și când se plânge de nedreptățire a-lŭ mai pedepsi încă — décă ai norocululŭ de a fi celŭ mai tare.

Ungurii se bucură adĭ de acestŭ norocŭ în așa mare mĕsură, încâtŭ se póte ḑice cu dreptŭ cuvêntŭ, că tótă puterea statului se află adĭ esclusivŭ în mâna lorŭ.

Acésta putere — precum ne putemŭ dilnicŭ convinge — li s'a și suitŭ la capŭ cumplitŭ, așa că adĭ vĕḑêndu-se stăpânĭ pe tóte au ajunsŭ a crede, că statulŭ este numai alŭ lorŭ și că numai ei suntŭ statulŭ.

Dér norocululŭ vine și se duce și celŭ ce nu scie sĕ-lŭ menajeze cum se cade îlŭ pierde mai curêndŭ decâtŭ l'a câștigatŭ.

Ungurii dela putere arŭ trebuì sĕ se gândéscă la acésta și póte că s'arŭ și gândì décă nu arŭ fi atâtŭ de îngâmfațĭ și încreḑuțĭ în forțele lorŭ, cu carĭ potŭ sĕ facă paradă când constelația le este atâtŭ de favorabilă, dér carĭ încă nu s'au probatŭ în timpurĭ viforóse ca destulŭ de destoinice de a-i scápa de peire, fără ajutorŭ străinŭ.

Grațiă sistemului de escludere practicatŭ cu atâta dibăciă și a agitațiunei de susŭ în josŭ pornită și susținută cu o tenacitate démnă de-o causă mai bună, Ungurii dela putere au ajunsŭ sĕ le aibă adĭ tóte maghiare în statŭ. Ministeriu și parlamentŭ maghiarŭ, administrațiune și justițiă maghiară, instrucțiune maghiară susținută din visteria statului și așa mai departe.

Nu este o urmare logică a acestei pornirĭ de maghiarisare absolută, décă aceiașĭ Ungurĭ, carĭ au dobênditŭ în cursulŭ deceniilorŭ din urmă resultatele amintite, voiescŭ acum sĕ încoroneze opera lorŭ, declarândŭ și pe Rege ca Maghiarŭ cu sentimente și aspirațiunĭ specifice maghiare?

Invingerea ce au dobêndit'o Tiszaiștii la alegerile trecute — cu ce mijlóce și pentru care prețŭ o scimŭ cu toții destulŭ de bine — a făcutŭ sĕ le créscă așa de multŭ crésta, încâtŭ și-au propusŭ sĕ se foloséscă de călĕtoria monarchului nostru la manevrele din Ungaria de nordŭ și din Transilvania, spre a agita érășĭ în stilŭ mai mare de susŭ în josŭ în favórea sistemului lorŭ de guvernare.

Ni se spune, de către foile cele mai de frunte ale guvernului, cu multă naivitate, că monarchulŭ, orĭ unde se arată „în mijloculŭ credincioșilorŭ sĕi Ungurĭ“, pórtă uniforma ungurésca; că orĭ ce deputațiune o întêmpină numai în „limba statului“; că orĭ și unde ar ajunge „ține tare la folosirea idiomului naționalŭ“ și că în tóte alocuțiunile sale către diferitele confesiunĭ capulŭ statului accentuéză „alipirea către statŭ și către idea de statŭ.“

Aceste tóte ni se spunŭ cu scopŭ de a ne capacita, că nu mai este iertatŭ sĕ avemŭ plângerĭ în acestŭ statŭ „constituționalŭ“ contra sistemului de guvernare, pe care l'ar fi luatŭ în scutŭ domnitorulŭ cu putere și înțelepcinne. („Pester Lloyd“ dela 4 Sept.)

Ciudată manieră de a identifica lealitatea către corónă cu scopurile și tendințele partidei dela putere.

E clarŭ că nicăirĭ pe astă lume nu va ḑice capulŭ unui statŭ către supușii sĕi: sĕ nu fițĭ credincioșĭ statului. Dér ce are credința și lealitatea către statŭ și corónă cu credința și lealitatea către o clică, care guvernéză în statŭ?

De unde și până unde ar puté pretinde dela noi, cei asuprițĭ, domnitorulŭ ca sĕ sĕrutămŭ vérga, cu care ne isbesce regimulŭ tiszaist? De unde și până unde ar avé îndreptățirea Suveranulŭ unui statŭ constituționalŭ a pretinde dela supușii sĕi ca sĕ renunțe la libertatea lorŭ cetățenéscă și la drepturile lorŭ, pentru că așa îi place puternicului ministru-președinte?

Alta este lealitatea către tronŭ, alta patriotismulŭ și érășĭ cu totulŭ alta suntŭ nedreptățirile, abusurile de putere și violențele comise de către cei ce au frênele guvernului în mână.

A susținé, că capulŭ statului s'ar puté declara solidarŭ cu fărădelegile guvernului sĕu este mai multŭ ca absurditate, este o infamiă.

Bine că adi este încă Tisza la putere, bine că monarchulŭ nu vrea sĕ se abată întru nimicŭ dela linia prescrisă de acestŭ guvernŭ pe temeiul constituționalismului esistentŭ, dér tóte aceste nu îndreptățescŭ pe nimenĭ de a ne declara de nelealĭ și nepatrioțĭ atuncĭ, când noi nu facemŭ altă decâtŭ a ne apĕra limba și naționalitatea în contra celorŭ ce ni-le atacă cu atâta cutezare și sfruntare.

La biografia lui T. Cipariu.

Blașiu, 7 Septemvre.

Ideile salutarĭ au începutŭ icĭ-colea a afla și între noi adicțĭ. Atarĭ bărbațĭ pĕtrunșĭ de semțulŭ umanŭ de-a presta ajutorŭ, unde vĕdŭ, că este necesarŭ, suntŭ, potŭ ḑice, mai toțĭ canonicii localĭ, făcêndŭ acte de binefacere încă în viéță, reservându-șĭ cu tóte aceste însĕ dreptulŭ a-șĭ arĕta bunăvoința, de care suntŭ condușĭ, în testamentulŭ ce-lŭ lasă după mórte. Lucru naturalŭ, că de atarĭ lucrurĭ suntŭ numai ómenĭ cu abnegațiune și filantropiă capabilĭ.

Și apoi unŭ filantropŭ perfectŭ a fostŭ repausatulŭ T. Cipariu, ce se reoglindeză din încordata și neîntrerupta sa activitate: Dovadă ponderósă este împrejurarea, că densulŭ s'a adoperatŭ a-șĭ însuși 14 limbĭ, cu deosebire orientalĭ, și acésta nu o făcu densulŭ, decâtŭ numai din motivulŭ, ca prin sciința frumósă, ce șĭ va câștiga, sĕ devină folositorŭ națiunei sale; dovadă însemnată suntŭ opurile sale neperitóre, din carĭ transpiră iubire de némulŭ sĕu, nobleță și înțelepciune; dovadă învederată de abnegațiune este mulțimea cea mare de cărțĭ, auctorĭ renumițĭ vechĭ și noi, clasicĭ anticĭ și modernĭ, manuscripte prețióse, documente indispensabile pentru istoria nóstră națională și pentru sciință în genere. Și n'ai decâtŭ sĕ asculțĭ lamentarea sa pentru cărțile perdute, răpite și nimicite de mânĭ rĕutăcióse cu ocasiunea revoluțiunei din 1848 (vedĭ „Archivŭ“ p. 669), pentru ca sĕ te convingĭ deplinŭ despre interesarea sa viă pentru sciință, pentru ca pĕtrunsŭ de durere și compătimire sĕ pronunțĭ condamnărĭ eterne asupra nelegiuițilorŭ deprĕdătorĭ.

Nepierḑêndŭ din vedere cele imediatŭ premise, trebue sĕ constate fiecare, că averea rĕmasă de repausatulŭ învĕțatŭ nu póte fi mare; precum se dă cu socotela potŭ fi vre-o 20,000 fl. Erede este constituitŭ Venerabilulŭ capitulŭ, care are sĕ administreze averea, nu pentru sine, ci ca fundațiune spre scopurile anume determinate de către fundatorulŭ în testamentulŭ și respective codicele lui. Fiindŭ însĕ documentele referitóre la lucrulŭ acesta mai multe, așa nu se póte sci apriatŭ carele dintr'însele va fi deciḑĕtorŭ? Numai atâta este securŭ pentru totŭ casulŭ, că **averea rĕmasă este destinată spre scopurĭ publice.** Din aceste se cunoscŭ până acuma următórele:

Pentru parochulŭ, învĕțătorulŭ, biserica și scóla din Pănade (loculŭ natalŭ alŭ fundatorului) pe anŭ	200 fl.
Stipendie, pentru studențĭ	300 fl.
Pentru 2 teologĭ, când se așeḑă în parochiă	200 fl.
Pentru biblioteca propriă (de hârtiă etc.)	40 fl.
Pentru descendenții fratelui sĕu	60 fl.
Pentru scóla de fetițe din locŭ	200 fl.
Pentru rotivale	8 fl.

Discursŭ funebru,

rostit de profesorul gimnasial **I. Germanŭ** *la mormêntul lui T. Cipariu.*

»Omnia cum pereant, virtus est sola perennis«.
Ovid.

Tristă adunare!

Sórele rĕsare și apune, rĕsare și apune, și de câte orĭ apune, totdéuna îșĭ aruncă raḑele sale înderĕptŭ preste muritorĭ, întărindu-i în sperare, că elŭ nu apune pentru totdeuna dinaintea ochilorŭ lorŭ, ci numai pentru câteva ore, ca ei cu atâtŭ mai tare sĕ se bucure de lumina lui. Acesta e cursulŭ naturalŭ alŭ sórelui pusŭ de Creatorulŭ sĕu.

Unŭ casŭ analogŭ aflămŭ și în viéța bărbațilorŭ erudițĭ și binemeritațĭ, căcĭ și aceștia suntŭ unŭ sóre pentru omenime.

Demnĭ de stimă și venerațiune suntŭ acei bărbațĭ, carĭ iubindŭ binele și progresulŭ omenimei, se silescŭ și lucră din tóte puterile spre rĕspândirea a totŭ ce e bunŭ, frumosŭ, nobilŭ și salutarŭ.

Pe bărbatulŭ dotatŭ cu talente rarĭ, care face lucrurĭ mirabilĭ, fiă ca omŭ de statŭ, fiă pe terenulŭ artilorŭ și alŭ sciințelorŭ, suntemŭ datorĭ sĕ lŭ stimămŭ și venerămŭ; suntemŭ datorĭ sĕ arătămŭ că-i scimŭ prețui calitățile cele bune, décă pre lângă acelea are și bunăvoința de-a lucra pentru binele și progresulŭ omenimei. Așa ar trebui sĕ fiă, der durere! în fiă-care ḑi vedemŭ câtŭ de ingrată e omenimea față de bine-făcĕtorii ei Acestŭ adevĕrŭ a fostŭ cunoscutŭ și la cei vechĭ, de aceea străbunulŭ Horațiu ḑice:

»Virtutem incolumem odimus,
»Sublatam ex oculis quaerimus invidi« (Lib. III. od. 24). Va sĕ ḑică: urîmŭ pe ómenii virtuoșĭ pe câtŭ timpŭ suntŭ în viéță, îndată însĕ ce au muritŭ, îi dorimŭ cu lacrĕmĭ.

Așa este tristă adunare! Meritele ómenilorŭ marĭ adeseorĭ numai după mórte suntŭ recunoscute și aprețuite.

Bărbatulŭ nobilŭ și binemeritatŭ trăesce și după mórte în memoria posterității. Elŭ nu numai că e admiratŭ de posteritate, der are și o influință binefăcĕtóre asupra ei prin învĕțăturile și adevĕrurile cuprinse în scrierile sale, prin faptele și opurile sale cele neperitóre.

Unŭ astfelŭ de bărbatŭ bine-meritatŭ de Biserică și națiune fù repausatulŭ în Domnulŭ **Timoteu Cipariu**, fostŭ canonicŭ și prepositŭ capitularŭ, ale cărui

rĕmăşiţe pămĕntescĭ astădĭ le cuprinde în sinulŭ sĕu mormĕntulŭ rece.

Timoteu Cipariu, părintele filologiei române, apostolulŭ Românismului, astădĭ nu mai este între cei vii; nobilulŭ lui sufletŭ s'a mutatŭ la locuinţele eterne.

Timoteu Cipariu, regeneratorulŭ limbei române, care a formatŭ o epocă nouĕ în literatura română, s'a născutŭ la anulŭ 1805 în comuna Pănade, aprópe de Blaşiu. Studiele şi le-a făcutŭ în şcólele din Blaşiu; elŭ încă ca tînĕrŭ şi-a câştigatŭ stima şi iubirea tuturorŭ. Mintea-i ageră şi memoria tenace, însoţită de o diliginţă laudabilă, erau admirate atâtŭ de profesorĭ, câtŭ şi de conscolarii sĕi. La anulŭ 1823 absolvi cursulŭ filosoficŭ cu celŭ mai strălucitŭ succesŭ; er la anulŭ 1826 absolvi şi cursulŭ teologicŭ totŭ cu asemenea succesŭ. Îndată după absolvirea cursului teologicŭ fu numitŭ de profesorŭ, mai întâiu la gimnasiu, după aceea de dogmatică, mai târdiu de filosofiă, şi în fine de studiulŭ biblicŭ şi limbile orientalĭ, carĭ le propuse până în 1855, când fù numitŭ de directorŭ gimnasialŭ şi ca atare a condusŭ cu tactŭ şi înţelepciune rară acestŭ institutŭ în timpurĭ grele până la anulŭ 1875.

Tactulŭ finŭ alŭ directorului T. Cipariu a scutitŭ gimnasiulŭ Blaşiului de multe rele, de carĭ era ameninţatŭ; dênsulŭ a delăturatŭ multe pedecĭ ivite pre calea progresului. Precum ca profesorŭ aşa şi ca directorŭ, T. Cipariu a fostŭ pururea la înălţimea misiunei sale. Stimatŭ de corpulŭ profesoralŭ, iubitŭ de tinerimea studiósă, T. Cipariu a fostŭ lucefĕrulŭ conducĕtorŭ alŭ gimnasiului din Blaşiu, care astădĭ ilŭ deplânge. Dênsulŭ a stăruitŭ din tóte puterile spre îmbunătăţirea stărei gimnasiului, precum şi a profesorilorŭ, carĭ varsă lacrĕmĭ de recunoscinţă pre mormĕntulŭ sĕu. Pentru meritele câştigate pe cariera prof. încă la anulŭ 1842 fù numitŭ de canonicŭ la catedrala din locŭ.

Tóte ocupaţiunile cele multe şi grele n'au fostŭ în stare a-lŭ abate ca sĕ nu se îngrijéscă şi pe altŭ terenŭ de binele şi înaintarea naţiunei române. În timpurile cele mai grele pentru naţiunea română, T. Cipariu apare ca publicistŭ în „Organulŭ luminărei". Elŭ i-a parte ca deputatŭ la Senatulŭ imperialŭ din Viena, precum şi la dieta din Sibiiu.

Activitatea literară a repausatului T. Cipariu este cunoscută tuturorŭ Românilorŭ, carĭ se interesézĕ de limba şi literatura română. »Principiele de limbă«, gramaticele l. rom., »Archivulŭ pentru filologiă şi istoriă« precum şi alte opurĭ ale sale suntŭ totŭ atâţia tesaur, preţioşĭ pentru limba şi literatura română; acestea suntŭ monumentulŭ eternŭ şi neperitorŭ, carĭ îi vorŭ eternisa memoria şi-'i vorŭ face numele nemuritorŭ.

Pe repausatulŭ în Domnulŭ T. Cipariu ilŭ deplânge »Associaţiunea transilvană pentru literatura şi cultura poporului românŭ«, ca pe demnulŭ şi distinsulŭ ei preşedinte; ilŭ deplânge Academia română de sciinţe din Bucurescĭ, ca pre celŭ mai meritatŭ şi activŭ membru alŭ ei; ilŭ deplânge Biserica şi întrégă naţiunea română ca pre celŭ mai preţiosŭ clenodiu alŭ ei.

Cine va da ochilorŭ miei o fântână de lacrĕmĭ, ca sĕ plângă, nu ca Ieremia nefericirile Ierusalimului, ci talentele, virtuţile şi calităţile eminenţĭ îmormêntate deodată cu repausatulŭ?!

Înainte de a pleca repausatulŭ spre calea cătră eternitate, corpurile profesoralĭ dela institutele din locŭ, în semnŭ de stimă şi veneraţiune, îşĭ esprimă prin mine condolinţa dicêndŭ: mergĭ în pace suflete nobilŭ, pausézĕ în sinulŭ adevĕrului, unde nu este durere, întristare şi suspinare, ci vieţă fără de finitŭ. Aminŭ.

Blaşiu, 5 Septemvre 1887.

Afacerea Lucaciu.

Sub titlulŭ „agitatorulŭ arestatŭ" şi „agitatorulŭ valahŭ arestatŭ", reproducŭ diarele unguresci următorulŭ nou comunicatŭ, ce i se trimite din *Baia mare* fóiei „Szatmármegyei Közlöny":

„Arestarea lui Vasilie Lucaciu a adusŭ în mare ferbere pe preoţii gr. cat. din părţile nóstre. Mai de multe-orĭ au ţinutŭ adunărĭ, declară ca ilegală procederea contra lui Lucaciu şi, după cum se spune, conteză la ajutorulŭ valahŭ şi muscălescŭ (!!). Nevasta şi fratele arestatului s'au dusŭ la episcopulŭ din Gherla, pentru ca sĕ mijlocéscă intervenirea lui. Spunŭ, că vorŭ cere intervenirea Episcopilorŭ Metropoliţilorŭ, eventualŭ în casulŭ estremŭ chiar şi a P. S. S. Papei dela Roma şi la acesta şi conteză ci fórte multŭ. Credŭ, că arestarea unui preotŭ este din partea autorităţilorŭ civile atentatŭ contra bisericei, şi de aceea se va cutremura întregulŭ edificiu alŭ ordinei lumescĭ.

Interesaţii preoţĭ gr. cat. şi-au şi începutŭ lucrarea cu credincioşii ce au fostŭ de faţă la adunare. Cumnatulŭ arestatului agitatorŭ, preotulŭ substitutŭ Ioanŭ Costinŭ din Tĕuţii de susŭ, lĭ-a eşitŭ înainte »martorilorŭ« (contra lui Lucaciu), carĭ au fostŭ ascultaţĭ, şi înaintea bisericei i-a întêmpinatŭ cu cuvinte aspre şi murdare. Preotulŭ din Satu-noulŭ superiorŭ (Felsö-Ujfalu) a ameninţatŭ pe învĕţătorulŭ-cantorŭ Constantinŭ Mădăraşŭ cu perderea oficiului, fiind-că la citaţiunea judelui instructorŭ a fasionatŭ ca martorŭ; astfelŭ a ameninţatŭ şi pe socrulŭ sĕu, care e jude comunalŭ. Preotulŭ din Tĕuţii de susŭ a adunatŭ din două comune, ce suntŭ sub mâna lui, ca la 30 de ómenĭ, cu carĭ ţine conventicule câteodată şi nóptea şi astfelŭ înainte ii instruéză pentru investigaţiune."

La acestea „Kolozsvár" mai adauge:

„Foile din Budapesta au scrisŭ despre fratele lui Vasiliu Lucaciu, că acesta a fostŭ arestatŭ în Cluşiu şi că s'au aflatŭ la elŭ scrierĭ compromiţĕtóre. Despre acéstă arestare însĕ nicĭ poliţia din Cluşŭ, nicĭ procuratura regéscă n'are scire şi astfeliu întrégă faima despre arestare şi cu scrierile compromiţĕtóre este nebasată."

O nouă dovadă despre conscienţiositatea acusatorilorŭ!!!

SCIRILE DILEI.

La începutulŭ anului scolasticŭ 1887/8 a concursŭ atâta mulţime de studenţĭ pentru cl. I. şi II. gimnasială în Blaşiu, încâtŭ acei ce au venitŭ a se înscrie în 1 Septemvre n'au pututŭ fi inmatriculaţĭ decâtŭ numai vre-o doi, de óre ce s'a împlinitŭ numĕrulŭ de 60 pentru o clasă din cele numite şi profesorii câţĭ suntŭ nu potŭ propune la mai mulţĭ, făcêndŭ mai multe despărţăminte. Ar fi de doritŭ ca sĕ se facă clase paralele şi sĕ se înmulţéscă profesorii, pentru ca sĕ nu sufere instrucţiunea poporului.

—x—

Diarele din Bucurescĭ publică următórea scire senşaţională: »In Braşovŭ s'au primitŭ ordine pentru stringerea unorŭ marĭ cantităţĭ de furagiu şi transporturĭ de muniţiunĭ de rĕsboiu sosescŭ pe fiă-care di în acelaşĭ oraşŭ. Se vorbesce chiarŭ de o chiămare a reservelorŭ sub pretextŭ de manevre." — Noi nu scimŭ nimicŭ despre tóte astea.

—x—

Societatea Alianţei Anti-Israelite din România s'a constituitŭ definitivŭ în basa statutelorŭ congresului din Bucurescĭ, şi în şedinţa dela 23 c., la care au luatŭ parte 185 membrii, s'a votatŭ şi comitetulŭ naţionalŭ compusŭ de 30 membrii, ér biuroulŭ comitetului s'a compusŭ astfelŭ: Preşedinte: Eduardŭ Gherghelŭ. Vicepreşedinţĭ: Dimitrie Butculescu, deputatŭ, Sionŭ Gherei, din Brătescĭ, mare proprietarŭ. Membrii accesorĭ: Grigore Jipescu, advocatŭ. Iosifŭ Popescu, profesorŭ. N. D. Dimitrescu, studentŭ. Secretarŭ generalŭ Dr. Brăilovŭ. S'a votatŭ ca diarulŭ »Alianţa Anti Israelită« sĕ fiă organulŭ societăţei. Biuroulŭ întrunindu-se în şedinţă la 25, a alesŭ casieră provisoră pe d-na Efemia *Brăilov*.

—x—

Ungurii au închisŭ scóla germană de comerţŭ şi industriă din Neoplanta. Causa închiderii nu e cunoscută şi nici nu póte fi alta decâtŭ maghiarisarea. »Neusatzer Zeitung« dice că Germanii de acolo suntŭ fórte consternaţĭ şi curioşĭ totodată a afla motivele închiderei.

—x—

După cum spune »H. Z.«, gendarmeria a confiscatŭ în Sebeşulŭ de josŭ mai mulţĭ caĭ carĭ arŭ fi fostŭ importaţĭ — dice-se — din România ca contrabandă.

—x—

Poliţia frunţariilorŭ României, ce se făcea de cătră autorităţile vamale române, a trecutŭ dela 15 Augustŭ în mâna autorităţilorŭ militare române, care vorŭ avea dreptulŭ sĕ videdă paşapórtele la graniţă, scrie „Rĕsboiulŭ".

—x—

Escursiune la Sinaia în 11 Septemvre c. n. Pentru comoditatea participanţilorŭ la acéstă frumósă escursiune, se primescŭ inscrierĭ pentru prândire la Sinaia în biuroulŭ orăşenescŭ din Braşovŭ alŭ C. F. U. (Strada Vămei nr. 10.) Preţulŭ unui prândŭ este fl. 2. 5 cr. seu 1. 45 de persónă. (In ambele preţurĭ se află deja socotitŭ: vinŭ, pâne şi cafea négră.) Inscrierile se primescŭ numai până mâne, Vinerĭ la 5 óre p. m. Totŭ o dată suntŭ rugaţĭ participanţii, în propriulŭ d-lorŭ interesŭ, ca înainte de plecare sĕ se presinte la staţiunea din localitate în salonulŭ de aşteptare cl. II. cu documentele de drumŭ. — In urma informaţiunilorŭ primite în privinţa mĕreţelorŭ pregătirĭ ce se facŭ în Sinaia din incidentulŭ aniversării luărei Griviţei, acéstă escursiune promite a fi câtŭ se póte de interesantă şi merită a fi încuragiată.

In dilele aceste va apăré în editura lui H. Zeidner librarŭ în Braşovŭ:

1) „Fisica pentru scólele poporale" lucrată pe basa normativului scolarŭ din 1882 de Dionisie Făgărăşanŭ, profesorŭ.

Cu peste 70 de ilustraţiunĭ intercalate în tecstŭ.

2) Geografiă pentru scólele medii lucrată pe basa planului ministerialŭ, după d. Laky, de Dionisie Făgărăşanŭ şi Andreiu Bârsanŭ profesorĭ, tom: II. Europa, afară de regiunea Mării-Mediterane.

Imediatŭ după apariţiunea acestei părţĭ sĕ va pune sub tiparŭ din geografia pentru scólele medii, tom: III. geografia Asiei, Africei, Americei şi Australiei.

Cestiunea bulgară.

Corespondentulŭ „Agenţiei Havas", într'o întrevedere cu dr. Stransky, ministrulŭ bulgarŭ alŭ afacerilorŭ străine, primì declaraţiunea următórea:

Avemŭ încredere în soluţiunea cestiunii nóstre. De

FOILETONU.

(47)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XVI.

Cei Doi Foscari.

Interogatorulŭ începù. Jacob mărturisì numai decâtŭ că a scrisŭ scrisórea ducelui de Milan.

— Cu ce scopŭ ai scrisŭ scrisórea aceea? întrebă unulŭ din senatorĭ.

— Cu singurulŭ scopŭ ca sĕ mai vĕdŭ Veneţia..... Acum mĭ-am ajunsŭ scopulŭ! rĕspunse acusatulŭ.

— Ce probă poţĭ sĕ dai ca sĕ se pótă crede ce spunĭ?

— Scrisórea pe care am scris'o tatii totodată cu aceea pe care am trimis'o ducelui de Milan.

— Scrisórea aceea trebue înlăturată din desbaterĭ! — dise Loredano senatorulŭ. — Ea n'a fostŭ scrisă de câtŭ pentru trebuinţele causei. Ş'afară de asta a fostŭ nimicită. De aceea, mai nainte de a merge mai departe, propunŭ sĕ se pună Jacob Foscari la tortura cestiunei pentru ca sĕ fiă silitŭ sĕ şĭ mărturiséscă crimele.

Unŭ senatorŭ făcù observaţia că ar fi o crudime sĕ-lŭ mai supue torturei pe câtă vreme acusatulŭ mărturisise că scrisese scrisórea ducelui de Milan.

— Nu numai crima asta apasă pe capulŭ sĕu. Jacob Foscari a conspiratŭ în potriva Vaneţiei. Legea este formală şi stăruescŭ pentru ca cestiunea sĕ fiă aplicată acusatului până când Consilii lŭ va scóte din gura sa o mărturisire fără de restricţiune.

Consiliulŭ deliberă şi maioritatea hotără sĕ se întrebuinţeze tortura de rigóre şi ca acusatulŭ sĕ fiă supusŭ întrebării chiar în sala Consiliului.

Pĕn'atuncĭ nenorocitulŭ părinte nu disese nicĭ o vorbă; însĕ când vĕdù că s'aducŭ instrumentele de tortură se sculă dicêndŭ:

— Nu! nu în faţa mea!

— Tată, sĕ nu te temĭ de nimicŭ. Ai sĕ vedĭ cum o sĕ fiu de curagiosŭ!... dise Jacob cu o voce dulce.

Dogele înăbuşì unŭ gemetŭ şi şedù er. Tortura începù.

Câtă vreme ţinù torturulŭ, adică pe când ósele i se frângeau, Jacob Foscari dimbea mereu uitându se la tatălŭ lui. Odată însĕ nu mai putù îndura: durerea-i înfrânse curajulŭ şi i smulse unŭ ţipĕtŭ căruia dogele ii rĕspunse printr'o tresărire.

— Mărturisescĭ?....... ilŭ întrebă senatorulŭ Loredano.

— Mărturisescŭ!.... rĕspunse Jacob.

— Că ai conspiratŭ contra guvernului Veneţiei?

— Mărturisescŭ că adorŭ Veneţia! dise suferindulŭ cu vocea lui dulce.

Loredano avù unŭ gestŭ de nerĕbdare şi unulŭ dintre senatorĭ cerù ca cestiunea sĕ fiă întreruptă până după deliberarea Consiliului.

Deliberarea se făcu chiar în şedinţă. Membrii Consiliului nu stăruiră pe lângă bĕtrânulŭ Foscari ca sĕ ia parte. Ş'apoi bĕtrânulŭ părea cu totulŭ sdrobitŭ şi póte că inimicilorŭ acestora de bronsŭ le fusese milă o clipă.

Cei dece se puseră la locurile lorŭ şi celŭ mai în vârstă dintre dênşii declară că Consiliulŭ în maioritate hotărâse că era de prisosŭ sĕ mai întrebuinţeze cestiunea şi chiar sĕ mai mérgă cu procesulŭ mai departe. Luândŭ în consideraţiă mărturisirea făcută de Jacob Foscari cum că elŭ a scrisŭ scrisórea ducelui de Milan, Consiliulŭ ii va lăsa viaţa. Jacob sĕ se întórcă în Candia, unde era exilatŭ.

Pe când se citea declaraţia acesta, dogele părù că ese din toropéla în care căduse dela începutulŭ interogatoriului fiului sĕu. Ridică capulŭ şi întrebă:

— Jacob trebue sĕ se întórcă în Candia?

— Da.

— Trebue sĕ plece chiar adĭ? întrebă dogele arătândŭ cu unŭ gestŭ de o teribilă elocinţă piciórele mutilate ale nenorocitului tĕnĕrŭ.

Consiliulŭ, fără sĕ vrea sĕ înţelégă gróznica ironiă conţinută în vorbele dogelui, deliberă încă odată şi, după ce se schimbară cei dece câteva vorbe, celŭ mai în vârstă dintre membri dise în numele celorlalţĭ:

— Jacob Foscari póte rĕmâne în Veneţia şi chiar în palatulŭ ducalŭ, sub acelaşĭ acoperemêntŭ cu tatălŭ sĕu, până când se va însĕnătoşa deplinŭ.

Vai! clemenţa acésta venea prea târdiu. Tortura luase lui Iacobŭ puţina putere care i mai remăsese. Cum fuse adusŭ în palatulŭ ducalŭ, cădù într'unŭ leşinŭ cumplitŭ din care nu se deşteptă decâtŭ cătră nópte. Deschidêndŭ ochii, vĕdù pe tatălŭ sĕu şi pe fiica Adriaticei stândŭ lângă dênsulŭ, şi, arătându-le cu ochii o ferésträ

o parte, Porta, insărcinându se sĕ supuiă puterilorŭ propunerea relativă la generalulŭ Ehrenroth, nu înţelege prin acĕsta sĕ se facă solidară, der e gata numai sĕ esecute propunerea care ar intruni unanimitatea puterilorŭ. De altă parte, noi scimŭ că Austria nu aderéză in principiu la ḑisa propunere care s'a făcutŭ de prinţulŭ de Bismarck, în calitatea sa de preşedinte alŭ congresului dela Berlinŭ. Austria ridică cu dreptate cestiunea de legalitate şi declară că asemenea misiune nu e de locŭ prevĕḑută de tratatulŭ dela Berlinŭ şi că, in orĭ ce casŭ, alegerea prinţului de Coburg şi luarea in posesiune a tronului, suntŭ mai puţinŭ contrarii acestui tratatŭ in care nu se ḑice că adesiunea puterilorŭ trebue sĕ precedeze întronisarea prinţiară.

Putemŭ decĭ spera că proiectulŭ de a se trimite unŭ generalŭ rusŭ ca comisarŭ nu va trece dela teoriă la practică Se scie de altmintrea că simţĕmêntulŭ generalŭ este că guvernulŭ bulgarŭ trebue sĕ refuse intrarea in ţeră aorĭcărui personagiu insărcinatŭ cu o asemenea misiune. Din punctulŭ de vedere interiorŭ noi voimŭ sĕ dămŭ Europei o nouĕ probă că ţera nu e sub lovitura arbitrariului şi că e stăpână pe destinele sale cu totă oposiţia ce se pregătesce prin tóte mijlócele la alegerĭ; ridicămŭ starea de asediu şi voimŭ lăsa sĕ se producă tóte atacurile afară de acelea indreptate contra prinţului şi carĭ suntŭ contrarii Constituţiunii. Astfelŭ, decă viitorea adunare va aproba purtarea guvernului, Europa va fi edificată asupra adevĕratei stărĭ a spiritelorŭ în Bulgaria şi nu se va mai pute trage din aşa ḑisulŭ arbitrarŭ, ce domnesce aci, unŭ argumentŭ contra stabilirii stării de lucrurĭ actuale.

Acĕstă probă dată, sperămŭ că Europa va părăsi tóte combinaţiunile diplomatice de acum şi va sfĕrşi prin a accepta guvernulŭ ce Bulgaria şĭ-a datŭ într'unŭ modŭ liberŭ.

Aniversarea luptei dela Sedan în Germania.

Germanii au serbătoritŭ éstŭ anŭ ḑiua bătăliei dela Sedanŭ (2 Septemvre) cu mai multă strălucire decâtŭ de alte orĭ.

Pe lângă banchete, festivităţĭ de tirŭ etc. s'au organisatŭ în onórea ei în diferite oraşe panorame, carĭ represintă scenele mai însemnate din desastrulŭ armatelorŭ francese.

Acĕsta dovedesce că Germanii au trebuinţă de o aţiţare periodică a spiritului rĕsboinicŭ, şi că nu se aşteptă tocmai la vremurĭ pacĭnice. Étă în adevĕrŭ ce spune o fóiă din Germania sudică, „Schwäb Merkur“, despre raporturile dintre Francia şi Germania:

„...Nisce raporturĭ carĭ n'au existatŭ nicĭ o dată timpŭ îndelungatŭ între două marĭ popóre vecine ce se găsescŭ oficialŭ pe piciorŭ de pace, raporturĭ carĭ treptatŭ, treptatŭ, vorŭ face cu neputinţă orĭ-ce comunicaţia, cum se obişnuesce între nisce popóre culte. In timpurĭ atâtŭ de primejdióse, cine arŭ pute privi în viitorŭ numai cu câtŭ de puţină siguranţă?

Raportŭ poliţienescŭ. — Alaltaséră a fostŭ în cârciuma lui I. Cosma din Uliţa Scheilorŭ bătaiă între birjarĭ şi calfe de cismarĭ. O calfă de cismarŭ a fostŭ uşorŭ rănitŭ la capŭ prin lovire cu unŭ pacharŭ. Patrula poliţienéscă a pusŭ repede capĕtŭ bătăii şi pe escedenţĭ i-a predatŭ autorităţii competente spre a fi pedepsiţĭ.

Unŭ canarŭ scăpatŭ din coliviă a fostŭ prinsŭ. Proprietarulŭ şi-lŭ póte lua dela d-nulŭ comerciantŭ K Fabricius.

Avisŭ.

Reuniunea „Mariană“ a invĕţătorilorŭ din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului şi giurŭ va ţiné adunare generală in Năsĕudŭ la 25 şi ḑilele următóre din Septemvre 1887. st. n,

1. Membrii asistă în corpore la serviciulŭ divinŭ. 2. Deschiderea şedinţei prin preşedinte. 3. Cetirea raportului anualŭ. 4. Alegerea comisiunilorŭ. 5. Tractate teoretice şi anume: a) Invĕţămêntulŭ stilisticŭ in scóla poporală. b) Ce sĕ facă invĕţătorulŭ pentru a şĭ puté elupta o posiţiune considerabilă in societate şi specialŭ în comunitatea sa. c) Epistola în scóla poporală. d) Cum este de a se propune limba maghiară în scólele poporale romăne. e) Autoritatea invĕţătorului in scólă dela ce e condiţionată? f) Cântulŭ în scola poporală. g) Remuneraţiunĭ şi pedepse in scólă. h) Importanţa curăţeniei in educaţiune şi crescerea scolarilorŭ spre acésta. i) Este memorisarea mecanică necesitate indispensabilă pentru scólă? 6. Tractate practice: a) Din învĕţămêntulŭ intuitivŭ: »Scaunulŭ‘ b) Din computŭ: „Numĕrulŭ 24« c) Din cetitulŭ romănŭ: Tractarea bucăţei 94 „Lupulŭ şi mielulŭ“ din Legendariulŭ de Vasile Petri, cu privire la cuprinsŭ. d) Din gramatică „Atributulŭ“. 7. Raportul comisiunilorŭ. 8. Pertractarea propunerilorŭ. 9. Constituirea prin alegerea amploiaţilorŭ şi a comitetului.

In legătură cu adunarea reuniunei, pentru a se introduce o organisare şi uniformitate în cântările, ce se practiséză in scólele nóstre poporale, se va ţiné şi unŭ cursŭ supletorŭ din cantŭ. Şedinţele reuniunei împreună cu cursulŭ supletorŭ din cantŭ vorŭ dura celŭ mult 8 ḑile.

Năsĕudŭ, 20 Augustŭ 1887.

Comitetulŭ Reuniunei „Mariane«

Gregoriu Moisilŭ, vicarŭ for. preşedinte. — Petru Tofanŭ, secretarŭ.

Dare de sémă,

asupra contribuirilorŭ incurse în favorulŭ scolei românescĭ gr. cat. din Lăpuşulŭ ungurescŭ.

(Fine).

Lista Nr. 4 din Lăpuşulŭ ungurescŭ, prin d-lŭ Vasiliu Mustea v. protopopŭ: Iuliu Mihalca 1 fl., Augustinŭ Popŭ 1 fl. Schillinger Károly 1 fl., Papai Istvan 50 cr., Janosi Gerö 20 cr., Vekony Ferencz 1 fl., Gajzágó Vilmos 50 cr, Vasiliu Muste 10 fl., Florianŭ Nechita 1 fl., Hauschild György 1 fl., Ioanŭ Moldovanŭ 5 fl., Stefanŭ Selesceanu 10 cr., Ioanŭ Trifu 1 fl., George Haragâţiu 1 fl., Alesandru Cosma 1 fl., Kupás Dani 50 cr., Lénai Pal 1 fl, Sergits György 1 fl., Hollosi Kajtán 1 fl, Gergely Samu 1 fl., Schartstein Jakab 20 cr., Moldovan Jozef 1 fl., Bárdi Károly 1 fl., Berkovics Mendel 20 cr., Teodorŭ Bodea 1 fl., Alesandru Popŭ a Nucului 20 cr., Varcu Alecsandru 1 fl., Székely György 50 cr. Alesandru Cohanŭ I. Cost. 5 fl, Dumitru Rednicu 20 cr., Vasiliu Toma 40 cr.. Lovász János 30 cr.. Topán András 20 cr., Csendelik Márton 10 cr., Csiszér Mihály 1 fl., Hellebrauth Iván 30 cr., Hauszman Albert 20 cr., Virág Samu 10 cr., Kadar Janos 50 cr., Balloné 50 cr., Szilvasi Pal 1 fl., Beseusky Antal 1 fl, Miklos Albert 1 fl., Fürst S. 20 cr., Schreter Eduard 25 cr., Fuchs Jacob 20 cr., Schmid Adolf 1 fl., Bitner Gyula 50 cr., Moldovan—Uray 1 fl., Kozma Gyula 10 cr., Suma 49 fl. 95 cr.

Aceste contribuirĭ în sumă totală de 327 fl. 53 cr. v. a. le amŭ primitŭ şi administratŭ la loculŭ destinatŭ, despre ce cvitămŭ, dândŭ acestŭ raţiociniu publicŭ şi aducêndŭ cea mai profundă mulţămită marinimoşilorŭ contribuitorĭ

Din nou rugămŭ pe d-nii colectanţĭ angajaţĭ sĕ binevoiéscă a ne trimite listele, ce le au la mână, ca sĕ ne putemŭ pe deplinŭ incheia raţiociniulŭ şi a da sémă inaintea comitetului scolasticŭ şi a publicului.

Lăpuşulŭ-ungurescŭ, 25 Augustŭ 1887.

A. Latişŭ. control. scolarŭ. — **Ioanŭ Cohanŭ,** casarŭ scol.

Telegramă part. a „Gazetei Trans.“

Bucurescĭ, *7 Septemvre. — Junimea ardeleană universitară din Bucurescĭ şi Iaşĭ îşĭ esprimă adênca durere pentru pierderea ilustrului literatŭ şi luptătorŭ alŭ naţiunei române* ***Timoteu Cipariu.***

Ultime scirĭ.

Constantinopolŭ, 7 Septemvre. — Cercurile diplomatice parŭ a nu se teme de o complicare a situaţiunei. Cu tóte că Pórta nu se opune, în principiu, la trimiterea unui generalŭ rusŭ însoţitŭ de unŭ comisarŭ turcescŭ in Bulgaria, se crede a fi încă departe de o soluţiune practică a încurcăturei bulgare.

Berlinŭ, 7 Sept. — Cu tótă desminţirea lui „Nordd. Allg. Ztg.“ ḑiarele, „Post“ şi „Kreuz zeitung“ stăruiescŭ a considera ca probabilă întâlnirea împĕratului Wilhelm cu Ţarulŭ Rusiei. In casŭ când se va face, împăretulŭ se va duce Duminecă la Stettin şi întâlnirea va fi Lunĭ.

DIVERSE.

Cruḑimĭ orientale. — In India circulă cele mai rele relaţii despre cruḑimea Emirului Abdurrahman alŭ Afganistanului. O fóiă din Calcutta povestesce despre executarea lui Taimur Şah, capulŭ revoltei din Herat. Taimur a fostŭ dusŭ într'o piaţă publică, unde i s'a smulsŭ barba, apoi ofiţerii superiorĭ ai armatei l'au omorîtŭ cu pietrii. Parwana Khan, guvernatorulŭ oraşului, a aruncatŭ prima petră. Se ḑice că Taimur, unŭ bărbatŭ prea robustŭ, n'a muritŭ indată, de şi a fostŭ acoperitŭ de pietrile căḑute asupră-i. După două ḑile sentinela observà că se mişcă ceva sub pietri. Apropiindu-se, auḑì pe Taimur ḑicêndŭ: „O, făptură a lui Dumneḑeu, vino şi mĕ omóră, ca sĕ scapŭ de suferinţe!“ Relatându-se acésta Emirului, elŭ poruncì ca Taimur se fiă ucisŭ. — O altă versiune spune, că Taimur ar fi muritŭ în aceiaşĭ ḑi, în care a fostŭ lapidatŭ, dér nepotulŭ sĕu a trăitŭ încă două ḑile sub grămada de pietri.

Teatru arsŭ. — Teatrulŭ »Exceter« din Devonshire, in Anglia, a arsŭ pe timpulŭ representaţiei. Numĕrulŭ cadavrelorŭ scóse trece peste 130. Suntŭ fórte mulţĭ rǎniţĭ.

Celŭ mai bunŭ muştarŭ se face cu bóbe uscate de muştarŭ albŭ séu şi mai bine cu bóbe de muştarŭ negre. După ce se macină şi se cernŭ forte subţire, se amestecă cu zémă de aguridă şi se aromatiseză cu tarhonŭ. Astfelŭ se fabrică vestitulŭ muştarŭ de Dijonŭ. Décă în locŭ de zémă de strugurĭ necopţĭ se pune oţetŭ, muştarulŭ nu mai are acelŭ gustŭ delicatŭ alŭ vestitelorŭ muştare francese. (»Gaz. Săt.«)

Logodnă. — George *Stefanovicĭ* jun. şi Eugenia *Comşa* fidanţaţĭ. Braşovŭ-Covasna, Augustŭ 1887. — Dr. Andreiu *Monda* şi Rafila *Şandor* fidanţaţĭ, M.-Cueşdiu, Augustŭ 1887.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

---

care era în faţa lui şi care vedea pe cheiulŭ dei Schiavoni, ḑise cu o voce aşa de slabă, încâtŭ mai că nu se putea auḑi:

— Deschideţĭ ferêstra aceea!

Când fu deschisă, făcu o sforţare ca sĕ respire aerulŭ d'afară şi ḑise ér:

— Suflă peste fruntea mea, adierea a Adriaticei! Pentru cea din urmă óră te aspirŭ. Inima asta, care de când trăiescŭ a bătutŭ numai pentru Veneţia, se va opri. In patria nouă unde mĕ voiu duce în curêndŭ, decă voiu avea voiă sĕ-mĭ aducŭ aminte de acésta, am sĕ spunŭ că décă în Veneţia am găsitŭ ómenĭ rĕi, pămêntulŭ însĕ care-i ţine este divinŭ şi sfântŭ. Décă ómenii m'au lovitŭ, am celŭ puţinŭ mângăerea sĕ mĕ gândescŭ că membrele acestea, pe carĭ le-au sdrobitŭ ei, se vorŭ odihni într'unŭ pămêntŭ veneţianŭ . . . Rĕmasŭ bunŭ, Veneţia mea!.. Nu mai vĕḑŭ!.. Tată, binecuvintéză-mĕ!

Bĕtrânulŭ Foscari, fără se ḑică nicĭ o vorbă, puse mânile pe capulŭ fiului sĕu şi nenorocitulŭ tênĕrŭ căḑu ér intr'o stare de slăbiciune astfel, încâtŭ nicĭ Veneţia nicĭ dogele nu putură sci bine la ce ceasŭ murì.

Dogele voì sĕ priveghieze împreună cu Veneţia lângă corpulŭ fiului sĕu. Despre ḑiuă însĕ fata ilŭ induplecă sĕ se odihnescă câte-va ceasurĭ, fiind-că era fórte obositŭ.

Veneţia, rĕmâindŭ singură, îngenunchià lângă patulŭ unde se odihnea Iacobŭ şi începŭ sĕ se róge. Deodată i se păru că aude unŭ sgomotŭ de vocĭ intr'o cameră d'alăturĭ. Ascultà şi auḑì atuncĭ o convorbire ciudată. Aflà că consiliulŭ celorŭ Ḑece îşĭ adăogase o juntă compusă din 25 senatorĭ aleşĭ dintre cele dintâi familii din Veneţia şi că toţĭ impreună, după ce deliberaseră, hotărîseră abḑicerea de bună voiă orĭ silită a lui Francesco Foscari.

Veneţia, speriată, alergà la apartamentulŭ dogelui, pentru ca cei Dece, decă ar vrea sĕ între cu sila, sĕ între celŭ puţinŭ după ce-lŭ va pregăti ea pentru vestea asta fără precedentŭ în istoria Veneţiei.

Dogele tocmai se deşteptase.

— O Veneţio! va se ḑică este adevĕratŭ că fiulŭ meu Iacobŭ a muritŭ; l'au omorîtŭ!.. barbarii! ḑise elŭ cum o ḑărì.

— Stăpâne . . .

— Vai! era celŭ din urmă copilŭ alŭ meu!

— Curajŭ, Alteţă!..

— Nu mai am curajŭ!

— Trebue sĕ ai!

— Dér ce lovitură mi se mai póte da acum după ce mĭ-a muritŭ copilulŭ!

Veneţia nu avù vreme sĕ se esplice, fiind-că intrà unŭ ofiţerŭ care anunţă că o deputaţiă compusă din şése membrii ai Senatului şi din şefulŭ Consiliului de Ḑece, cerea onórea sĕ intre la Alteţa Sa.

— Sĕ intre! Ce vorŭ mai fi vrêndŭ cu mine? ḑise bĕtrânulŭ cătră Veneţia.

Fata nu avù curajulŭ sĕ rĕspunḑă şi-şĭ ascunse capulŭ în mânĭ, pe când unŭ ofiţerŭ introducea deputaţia cu ceremonialulŭ obicĭnuitŭ.

După ce se salutară de oparte şi de alta, Francesco Foscari întrebà:

— Nobilĭ domnĭ, pentru ce aţĭ veniţĭ?

— Mai întâiu noi presintămŭ Alteţei Vóstre complimentele nóstre de condolenţă pentru nenorocirea care ai atins'o! ḑise şefulŭ celorŭ Ḑece.

— Da, ştiu câtŭ interesŭ purtaţĭ fiiulŭ meu! ḑise dogele cu amărăciune. Insĕ credŭ că nu numai pentru acésta aţĭ venitŭ?

— Este adevĕratŭ, Alteţă!

— Décă aţĭ venitŭ pentru afacerile Statului, vorbiţĭ, vĕ ascultŭ, ér décă nu, nu am nimicŭ de auḑitŭ!

— Este vorba de afacerile publice, Alteţă! Sunt însărcinatŭ în numele celorŭ Ḑece şi a unei junte a Senatului alésă într'o adunare plenară, ca sĕ vĕ comunicŭ o hotărîre care s'a luatŭ. Considerândŭ vêrsta vóstră inaintată şi nenorocirile recente carĭ s'au lovitŭ, adunarea a hotărîtŭ sĕ solicite dela inţelepciunea vóstră, cu totŭ respectulŭ ce se datoreşce unui suveranŭ, ca sĕ predaţĭ inelulŭ ducalŭ pe care l'aţĭ purtatŭ aşa de multă vreme şi cu atâta onóre.

— Ce felŭ! aţĭ venitŭ sĕ-mĭ cereţĭ . . . . abdicarea? ḑise dogele încremenitŭ.

— Da, Alteţă serenisimă.

— Dér eu v'amŭ oferitŭ în două rêndurĭ abdicarea acésta pe care o solicitaţĭ aḑĭ; chiar erĭ am oferit'o cu stăruinţă şi d-vóstră aţĭ refusat'o.

— Ierĭ, Alteţă, încă nu aveau calitatea ca s'o primimŭ!

— Şi aḑĭ credeţĭ că aţĭ dobênditŭ titlurĭ suficiente pentru ca s'o impuneţĭ? întrebà Foscari supăratŭ.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Septemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 75
Rentă de hârtiă 5%	87.40
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 25
Bonurĭ rurale ungare	104 85
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 70
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Împrumutulŭ cu premiu ung.	122 25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124 –
Renta de hârtiă austriacă	81 20
Renta de arg. austr.	82 70
Renta de aurŭ austr.	112 50
Losurile din 1860	136 20
Acțiunile băncei austro-ungare	884 –
Act. băncei de creditŭ ung.	286.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 50
Londra 10 Livres sterlinge	125 60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 24 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	$91^1/_2$	$92^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$95^1/_4$	$95^3/_4$
» convert. (6%)	$89^3/_4$	$90^1/_4$
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$104^3/_4$	$105^1/_2$
» „ „ (5%)	$89^1/_2$	$90^1/_4$
» » urban (7%)	$103^1/_4$	$103^3/_4$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87^1/_2$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	$14.^1/_4$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 7 Septemvre st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vend.	8 68
Argint românescĭ	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9 95	»	9 99
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.^1/_2$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Anunciu de esarendare.

Bunulŭ comasatŭ dela Bethlen-Szent-Miklos aprópe de Blașiu, care este proprietatea Escelenției Sale Părintelui Metropolitŭ consistătorŭ din:

1.	Arătorŭ	295	jugăre	585	orgii ☐
2.	Rîturĭ-Fênațe	155	„	737	„ „
3.	Pășune	32	„	877	„ „
4.	Pădurĭ	39	„	24	„ „
5.	Trestiișŭ	2	„	700	„ „
6.	Grădină	7	„	1074	„ „
7.	Terenŭ scutitŭ de dare	23	„	261	„ „
	Suma totală	555	jugère	1158	orgii ☐

împreună cu o móră din nou edificată cu 4 (patru) róte, cu dreptulŭ regalŭ de crîșmăritŭ și dreptulŭ culegerei de vamă de tĕrgŭ, și cu tóte superedificatele locuitŭ și economice ținĕtóre de acestŭ bunŭ, și împreună cu bunulŭ comasatŭ din Căpâlna (Alsó-Kápolna) în estensiune de 142 jugĕre 1158 orgii pătrate consistătorŭ din arătorŭ, fênațŭ, pășune, pădurĭ și vinie se dă în arêndă pe calea licitațiunei publice, pe periodulŭ de 6 (șese) anĭ începêndŭ din 1-ma Noemvre 1887 până în 1-ma Noemvre 1893.

Licitațiunea se va ține în 23 Septemvre a. c. st. n. la 2 óre p. m. în cancelaria advocaturei archidiecesane.

Doritorii de a licita au a depune unŭ vadiu de 10% dela suma de esclamare de 5000 fl. v. a.

Până la începerea licitațiunei se primescŭ și oferte sigilate provĕḑute cu vadiulŭ de 10% întru atâta, încâtŭ în acelea se va oferi o sumă fixă, și oferentulŭ va declara că cunósce condițiunile de licitațiune și le primesce. *Condițiunile de licitațiune se potŭ vedé în cancelaria subscrisului.*

Blașiu, în 2 Septemvre 1887.

Ludovicŭ Csato,
adv. archidieces.

1—3

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9 12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copșa mică	12.26	—	10 59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uiora	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Clușiu	5.21	—	5 56	
	—	6 01	—	6 37
Nedeçdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orăḑii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4 78	2.01	—
Veneția-Orăḑii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagu	—	7 33	—	2.41	—
Vadu	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	1 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1 18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sighișóra	5.42	—	—	—	4 32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7 28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8 46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4 [illegible]
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8 20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliș	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Berzova	6 28	7 55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicica	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ